Rok akademicki:
2018/19
Jednostka prowadząca:
Wydział Filozoficzny
Kierunek:
Filozofia
Specjalność:
filozoficzne podstawy nauk kognitywnych
Poziom:
studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne
Nazwa przedmiotu:
Wykład monograficzny
Nazwa szczegółowa przedmiotu:
Dzieje prawdy w XXI wieku
Język:
PL
Typ przedmiotu:

Przedmiot obieralny:
tak
Rok studiów, semestr:
rok II, semestr letni
Wymiar:
wykład: 30 godz.
Punkty ECTS:
wykład: 2
Forma zaliczenia:
wykład: egzamin
Prowadzący:
wykład: dr Adam Workowski;
Koordynator sylabusa:
dr Adam Workowski

Sylabus dostępny w ramach:

- Wykład monograficzny [na kierunku:] Filozofia (F), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/3ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] coaching i doradztwo filozoficzne (F_cidf), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;

- Wykład monograficzny [na kierunku:] etyka stosowana (F_es), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] etyka stosowana (F_es), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozofia a chrześcijaństwo (F_fch), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozofia a chrześcijaństwo (F_fch), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozofia systematyczna (F_fs), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozofia systematyczna (F_fs), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozofia w nauce (F_fwn), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;
- Wykład monograficzny [na kierunku:] filozoficzne podstawy nauk kognitywnych (F_fpnk), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni
    - [prowadzący wykład:30h/e/2ECTS]: dr Adam Workowski;

Wymagania wstępne:

Ogólna znajomość filozofii i kultury współczesnej

Cele:

Student poznaje historię problematyki prawdy. Potrafi opisać teorie i kryteria prawdy. Rozumie

tradycyjne spory o obiektywność i subiektywność prawdy. Umie pokazać specyfikę współczesnych sporów o prawdę. Potrafi określić pojęcia prawdy, kłamstwa, fake-news, post-prawdy i bullshit. Rozpoznaje, że obecnie ludzie nie tylko wątpią w osiągnięcie prawdy, ale również w to, że prawda jest wartością. Potrafi ocenić racje hipotezy, że wielkim i bardzo aktualnym wrogiem prawdy jest nie tylko kłamstwo, ale również bullshit – pustosłowie, które jest obojętne naprawdę i fałsz.

Treści kształcenia:

Wiele wskazuje, że znaczenie pojęcia prawdy w naszych czasach ulega zasadniczym zmianom. Nie tylko zaostrza się spór o obiektywność i relatywność prawdy. Wzbiera fala kłamstwa, pół-prawd i pustosłowia. Lecz przełomowe dla naszych czasów jest zwątpienie nie tylko w osiągnięcie prawdy, ale nawet w jej wartość. Próbuje się zastąpić pojęcie prawdy przez skuteczne narracje. Miarą prawdy nie jest obiektywność, ale instrumentalna skuteczność. Wydaje się, że prawda znika z życia społecznego. Utrzymuje się w nauce i w ludzkim pragnieniu osobistej autentyczności.
Pamiętając straszną historię totalitaryzmów – znamy potęgę kłamstwa. Nowomowa propagandy była gry w ukry-wanie prawdy. Lecz w naszych prawda „tonie" w wielości półprawd, półkłamstw i w oceanie pustosłowia. Żeby opisać nową sytuację bezradnie używamy obcych terminów „post-prawda", „fake-news" czy „Bullshit". Czy pod modnymi terminami – kryją się odwieczne sztuczki ideologii i propagandowe kłamstwa? A może warto zbadać hipotezę, że w naszych czasach pojawia się coś jakościowo nowego: dawniej ludzie szukali i skrywali prawdę –a dziś mają dostęp niemal wszędzie, wybierają grę w Bullshit (gówno prawdę) w której prawda i kłamstwo są im doskonale obojętne.

Treści merytoryczne – Pełny opis:

T_1 Klasyczne teorie i kryteria prawdy
T_2 Spory o obiektywność prawdy
T_3 Czy prawda ma wartość?
T_4 Sceptycyzm wobec możliwości osiągnięcia prawdy
T_5 Swoistość zagadnienia kłamstwa
T_6 Skuteczne narracje a prawda
T_7 Czy nauka współczesna chroni obiektywną prawdę?
T_8 Autentyczność jako kryjówka prawdy w jednostce
T_9 Prawda w dobie Internetu
T_10 Aktualność teorii" trzech prawd" Tischnera
T_11 Czy modne terminy „post-prawda" „fake-news" bullshit – to nowe nazwy na dobrze znane zjawiska?
T_12 Bullshit a kłamstwo

Efekty kształcenia:

E_1 student zna metafizyczne, społeczne i osobiste aspekty prawdy. Potrafi zastosować opisy i teorie prawdy , kłam-stwa i Bullshit do opisu życia społecznego i prywatnego

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1 wygłaszanie wykładu
M_2 przybliżanie problematyki przez analizowanie przykładów z doświadczenia
M_3 komentowanie współczesnych tekstów filozoficznych
M_4 Dyskusja spornych fragmentów wykładów

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W_1 Napisanie eseju na temat wybrany z tytułów wykładów lub na temat autorski uzgodniony z wykładowcą (tydzień przed zakończeniem zajęć)
W_2 Ustna obrona eseju
W_3 Przygotowanie i ustne przedstawienie problemów poruszonych w trakcie wykładu
W_4 Czynny udział w dyskusji

Lektury podstawowe:

1. K. Ajdukiewicz, Główne zagadnienia i kierunki filozofii (różne wydania)
2. H. G. Gadamer, Cóż to jest prawda? W: Tenże, Rozum, Słowo, Dzieje. Szkice wybrane, Warszawa 1979, s. 32-46. (przesyłam plik)
3. R. Ziemińska, Spór relatywizmu z absolutyzmem na temat pojęcia prawdy [w:] Roczniki Filozoficzne 1/2019.
4. A. Grobler, Prawda a względność, Kraków 2002.
5. F. Nietzsche, O prawdzie i kłamstwie w pozamoralnym sensie, [w:] TENŻE, Pisma pozostałe 1862-1875, Kra-ków 1993.
6. A. Szahaj, Relatywizm i fundamentalizm oraz inne szkice z filozofii kultury i polityki, Warszawa 2008.
7. J. Szymik, Prawda jako fundament życia, (przesyłam artykuł dostępny w Sieci).
8. H. G. Frankfurt, O wciskaniu kitu, Warszawa 2008.
9. A. Sokal, Modne bzdury: o nadużywaniu pojęć z zakresu nauk ścisłych przez postmodernistycznych intelektua-listów, Warszawa 2004.
10. T. Grabowski (red.), Postprawda. Spojrzenie krytyczne, Kraków 2018 (całość dostępna w Sieci).
11. K. Twardowski, O tak zwanych prawdach względnych, [w:] TENŻE, Wybrane pisma filozoficzne, Warszawa 1965.

Lektury uzupełniające:

1. Michael P. Lynch, True to Life: Why Truth Matters, Cambridge, Mass.: The MIT Press, 2004.
2. L. McIntyre, Post-truth, Cambrige 2019.
3. G. L. Hardcastle, G. Reisch, Bullshit and Philosophy, Chicago 2006.
4. J. Ball, Post-Truth: How Bullshit Conquered the World, New York 2017.
5. L. Penny, Your Call Is Important to Us: The Truth About Bullshit, Toronto 2005.

Uwagi: